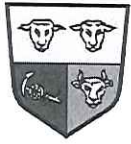

14 DEC. 2015

Gemeente Heerde

Cfr. Unaniem aangenomen
Bj

Raadsvoorstel

Raadsvergadering

14 december 2015

Commissie Ruimte

23 november 2015

Afdeling en opsteller

Leefomgeving/R. Bijsterbosch-van 't Einde/0578-699494/r.vant.einde@heerde.nl

Portefeuille

G.J. van Dijk

Programma

Kunst, Cultuur, Onderwijs _ Monumentenzorg

Opnemen in Bestuursagenda

Nee

Agendapunt

7

Onderwerp

Geactualiseerde subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten

De raad besluit om:

1. De 'Subsidieverordening instandhouding gemeentelijke monumenten Heerde 2015' vast te stellen.

Inleiding

In 2009 is de startnotitie gemeentelijk beleid ten aanzien van monumenten, beeldbepalende panden, cultuurhistorische waarden en archeologie (erfgoed) vastgesteld. In deze startnotitie is in hoofdlijnen voorgesteld om het bestaande gemeentelijke monumentenbeleid een nieuw impuls te geven en een aantal nieuwe inzichten en wettelijke kaders een plek te geven in het vernieuwde gemeentelijk beleid. Alvorens verdere invulling te geven aan de wens om te komen tot een nieuw en actief gemeentelijk beleid, zijn een aantal kaders gesteld. Eén van deze kaders was het actualiseren van de gemeentelijke monumentenlijst en het actualiseren van de verouderde verordeningen op het gebied van monumentenzorg. Wij zijn toen als eerste gestart met het project om de gemeentelijke monumentenlijst te actualiseren. Dit ook gezien de vraag uit uw raad in 2008. Dit project bevindt zich nu in de afrondende fase. De raadscommissie Ruimte zal hierover 1^e kwartaal van 2016 nader worden geïnformeerd, als alle wettelijke procedures omtrent dit project zijn afgelopen. Gezien de afronding van dat project, is het nu ook noodzakelijk om de subsidieverordening voor de gemeentelijke monumenten te actualiseren. De nieuwe 'Subsidieverordening instandhouding gemeentelijke monumenten Heerde 2015' vervangt de huidige subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten. De nieuwe regeling maakt het voor eigenaren ook mogelijk, aanspraak te maken op subsidie voor restauratie naast het reguliere onderhoud en er zijn regels opgenomen voor extra subsidie ten behoeve van complexbeschermingen die wij tot voorheen niet kenden. Met de geactualiseerde verordening wordt een positieve bijdrage geleverd voor de instandhouding van gemeentelijk monumenten in de gemeente Heerde. Hierdoor wordt het culturele erfgoed in onze gemeente behouden, wat ook de wens is geweest van uw raad in 2008.

Beoogd effect

De nieuwe subsidieverordening stimuleert het behoud van de cultuur historische waarden en daardoor de instandhouding van de gemeentelijke monumenten in de gemeente Heerde.

Bevoegdheid / Juridisch kader

- Algemene wet bestuursrecht
- Gemeentewet

Eerdere besluitvorming en kaders

In het kader van het project 'actualisatie gemeentelijk monumentenbeleid', heeft u al een aantal keren diverse documenten besproken in de raadscommissie ruimte, te weten:

- 14 april 2008: verzoek opstellen van een projectopdracht voor de actualisatie;
- 2 februari 2009: bespreken startnotitie gemeentelijk beleid voor monumenten;
- 25 januari 2010: bespreken voorstel verdeling extra budget Monumentenzorg;
- 22 november 2010 en raad van 13 december 2010: vaststellen nieuwe Monumentenverordening Heerde 2011;
- 28 maart 2011: onderzoek naar samenwerking met Oldebroek en Hattem voor kennisgeving aangenomen;
- 18 maart 2013: bespreken concept definitieve selectielijst gemeentelijke monumenten.

Tot op heden is de actualisatie van de subsidieverordening nog niet eerder voorgelegd aan uw raad of commissie.

Argumenten

1.1 Actualisatie komt voort uit de Startnotitie gemeentelijk beleid voor monumenten

De startnotitie 'Gemeentelijk beleid voor monumenten, beeldbepalende panden, cultuurhistorische waarden en archeologie, is opgesteld naar aanleiding van de vraag uit de raadscommissie in 2008 over het gemeentelijke monumentenbeleid. De vraag die voorlag was: of de gemeente Heerde een actiever beleid moest gaan voeren tot het beschermen en vooral het behouden van objecten die een zodanige cultuurhistorische waarde hebben, die het beschermen en het behoud ervan rechtvaardigt. Deze vraag is vervolgens vertaald in een 'startnotitie' waarbij onder andere een kader is gesteld om de subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten te actualiseren, zodat deze ook beter aansluit bij de wensen om monumenten in stand te houden. Besluitvorming over deze startnotitie met de daarin gestelde kaders en de daaraan gekoppelde financiële verantwoording, heeft uiteindelijk plaatsgevonden in 2010. Daarbij is door uw raad besloten om met een laag profiel actief monumentenbeleid, het budget voor monumentenzorg structureel te verhogen met een bedrag van € 35.000,00 per jaar. Voor de subsidiëring van gemeentelijke monumenten is daarbij vastgesteld, dat er jaarlijks een budget van € 20.000,00 beschikbaar wordt gesteld vanuit dit structurele bedrag. Tot op heden is het budget voor Monumentenzorg nog afdoende geweest. Met het stellen van termijnen in de nieuwe regeling voor het indienen van aanvragen en het uitvoeren van werkzaamheden, wordt geprobeerd ook meer sturing en grip te krijgen over de jaarlijkse budgetten.

1.2 De huidige subsidieverordening is verouderd

Een subsidieregeling heeft als doel de instandhouding van gemeentelijk monumenten te ondersteunen. Het is van belang een goede regeling te hebben, op het moment dat wordt besloten om de gemeentelijke monumentenlijst uit te breiden. De huidige regeling is van 2004 en is inmiddels sterk verouderd. Nu het project rondom de actualisatie ook nagenoeg is afgerond, is het nu dan ook zaak om de regeling te actualiseren. De huidige regeling voorziet namelijk niet direct in de 'instandhouding' van monumenten. Van belang is dat naast het subsidiëren van regulier onderhoud, ook de wat ingrijpende werkzaamheden als restauraties worden gesubsidieerd. Daarnaast is het van belang dat, met de komst van een aantal 'complexbeschermingen', hiervoor ook regels worden opgenomen. Met de voorliggende nieuwe 'Subsidieverordening instandhouding gemeentelijke monumenten Heerde 2015' wordt het behoud van onze gemeentelijke monumenten gestimuleerd. Met de te verkrijgen subsidiebijdragen wordt door de gemeente ook een 'steentje' bijgedragen. Bij het opstellen van deze nieuwe verordening is ook gekeken naar omliggende gemeenten met een vergelijkbaar aantal gemeentelijke monumenten en budget.

De belangrijkste wijzingen ten opzichte van de huidige subsidieverordening zijn:

a. Subsidie voor zowel onderhoud als restauratie

In de nieuwe subsidieverordening zijn zowel kosten van onderhoud als restauratie subsidiabel mits de werkzaamheden voorkomen op de opgenomen lijst van subsidiabele werkzaamheden. Uitgangspunt bij monumentenzorg is instandhouding. Om het monument goed in stand te houden of weer te krijgen, zijn de werkzaamheden soms ingrijpender dan normaal regulier onderhoud. Herstel is dan soms noodzakelijk. Aangezien de kosten voor restauratie aanzienlijk hoger liggen dan voor onderhoud en restauratie vaak ook maar 1 á 2 keer wordt uitgevoerd aan een monument, wordt voorgesteld om een knip te maken in de regeling:

- Voor onderhoud bedraagt de maximale subsidiebijdrage 20% van de subsidiabele kosten tot een maximum vergoeding van € 5.000,00 1x per 5 jaar (was in oude regeling € 5.000,0 1x per 4 jaar);
- Voor restauratie bedraagt de maximale subsidiebijdrage 30% van de subsidiabele kosten tot een maximum vergoeding van € 10.000,00 1x per 15 jaar (was in oude regeling niets voor geregeld).

Zie hiervoor Hoofdstuk 3 Subsidieverlening van de nieuwe subsidieverordening.

b. Extra subsidiemogelijkheden voor een complexbescherming ofwel samengesteld monument

Bij de actualisatie van de gemeentelijke monumentenlijst zijn ook een aantal complex beschermingen opgenomen. Hierbij is dan sprake van een samengesteld monument. De complexonderdelen zijn soms van één eigenaar maar soms zijn de onderdelen ook in eigendom van verschillende eigenaren met een eigen huisnummer (adres). In de huidige verordening was er geen regeling opgenomen hoe om te gaan met een subsidiëring van een 'complexbescherming' of wel een 'samengesteld monument'. Aangezien er bij een complexbescherming meerdere onderdelen in stand moeten worden gehouden dan bij een enkele aanwijzing, is het wel net zo eerlijk dat deze complexen ofwel samengestelde panden extra subsidie kunnen verkrijgen. Er is onderscheid gemaakt in complexen/samengestelde panden met meerdere eigenaren en complexen/samengestelde panden met één eigenaar, te weten:

- Voor een samengesteld monument als onderdeel van de complexbescherming kan voor elk huisnummer afzonderlijk subsidie worden aangevraagd, als elk huisnummer een andere eigenaar heeft. Hiervoor gelden de reguliere subsidieregels zoals opgenomen in de subsidieverordening.
- Voor ondergeschikte beschermde onderdelen van een complexbescherming die niet als een zelfstandig samengesteld monument kan worden aangemerkt zoals hiervoor beschreven, wordt voorgesteld om hiervoor € 1.000,00 subsidie extra toe te kennen voor alle ondergeschikte onderdelen tezamen. Dit bedrag komt dan bovenop de reguliere subsidiebijdrage voor onderhoud en/of restauratie.

Zie hiervoor artikel 12, lid 3 van de nieuwe subsidieverordening.

c. Stellen van een indieningstermijn en uitvoeringstermijn

Om meer sturing en grip te krijgen op het jaarlijkse budget voor subsidie van gemeentelijke monumenten wordt er voorgesteld om zowel een datum van indiening als een datum van uitvoering te stellen. Voor het stellen van een datum van indienen op 1 juni voorafgaand aan het jaar van uitvoering, wordt het voor de begrotingsbehandeling in september duidelijk hoeveel subsidieaanvragen er zijn en of er extra budget moet worden aangevraagd. De uitvoering moeten binnen het opvolgende kalenderjaar worden uitgevoerd, tenzij er dringende redenen zijn om eerder te beginnen (urgent wegens onvoorzien) of redenen zijn dat de werkzaamheden langer dan een jaar duren (bijvoorbeeld bij restauratie). Door de uitvoering van de werkzaamheden vast te stellen op een termijn van maximaal één jaar, wordt voorkomen dat werkzaamheden doorlopen in het volgende begrotingsjaar.

Zie hiervoor artikel 6 en 18 van de nieuwe subsidieverordening.

- d. Subsidiëren kosten inspectierapport en/of abonnementsgeld Monumentenwacht
Om eigenaren te stimuleren om planmatig onderhoud uit te voeren en de werkzaamheden niet uit te stellen totdat er restauratiekosten ontstaan, wordt voorgesteld om de kosten van een inspectierapport en/of het abonnementsgeld van de Monumentenwacht te subsidiëren. Als een eigenaar lid wordt van de Monumentenwacht kunnen zij 1x in de zoveel jaar een inspectie laten uitvoeren tegen een gereduceerd tarief. In het inspectierapport komt dan exact te staan wat de onderhoudsstaat van een monument is en wordt er geadviseerd wat er op termijn aan onderhoud/restauratie uitgevoerd moet worden. Ook voert de monumentenwacht tijdens deze inspectie al kleine onderhoudswerkzaamheden uit, zoals het recht leggen van pannen etc. Om eigenaren te stimuleren om hiervan gebruik te maken, om zo een beter zicht te krijgen op de instandhouding van een monument, wordt geadviseerd om de kosten van het abonnement en/of inspectierapport te subsidiëren als de eigenaar een aanvraag voor subsidie indient.
Zie hiervoor artikel 10 van de nieuwe subsidieverordening.

Voor het overige is de nieuwe subsidieverordening nagenoeg gelijk aan de huidige subsidieverordening. Alleen de opbouw is geactualiseerd en gewijzigd omdat er nieuwe artikelen zijn opgenomen.

1.3 De nieuwe subsidieregeling past prima binnen de gedachte van Cittaslow

In een Cittaslow gemeente kunnen inwoners en bezoekers op een plezierige, gastvrije manier en op een menselijk tempo genieten. De kwaliteit van de leefomgeving is het allerbelangrijkste voor een Cittaslow gemeente. De gemeente koestert daarom het cultuurhistorisch erfgoed. Het Cittaslow-keurmerk betekent dat permanent gewerkt wordt aan bewustwording van identiteit en kwaliteit van het leven. Vanuit de bewustwording kunnen kwaliteiten worden behouden en verder ontwikkeld. Het actualiseren van de gemeentelijke monumentenlijst was hiermee weer een stap in een goede richting voor behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. Het daarna actualiseren van de subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten is een aanvulling daarop. Door het uitbreiden van de subsidieregeling voor meerdere werkzaamheden en voor complexbeschermingen, kan worden gesteld dat wij als gemeente ook bewust zijn van het feit dat wij eigenaren moeten ondersteunen bij de instandhouding van deze mooie parels van de gemeente Heerde. De nieuwe subsidieverordening is in feite dan ook opgesteld met de gedachte vanuit het Cittaslow-keurmerk.

Kanttekeningen

1.4 Subsidieverordening wordt straks een deelverordening

De nieuwe subsidieverordening instandhouding gemeentelijke monumenten zal als het goed is, volgend jaar als deelregeling ondergebracht worden binnen de Algemene Subsidieverordening Heerde. De subsidieverordening kan op dit moment nog niet als beleidsregels onder de huidige Algemene Subsidieverordening (ASV) worden ondergebracht. Reden hiervoor is gelegen in het feit dat het beleidsterrein van 'Monumentenzorg' niet onder de reikwijdte van deze verordening valt. Ook is de ASV gericht op instellingen en niet op particulieren. De actualisering van de nieuwe Algemene Subsidieverordening staat gepland voor 2016. Hierin wordt 'Monumentenzorg' wel als beleidsterrein meegenomen. Aangezien nog niet alle kaders voor de actualisatie duidelijk zijn, is ook niet bekend of de actualisatie in het voorjaar of najaar van 2016 wordt uitgevoerd. Aangezien de huidige regeling wel sterk verouderd is en niet aansluit op onze gedachte van Cittaslow en de vernieuwde monumentenlijst, is besloten om de nieuwe subsidieverordening nu voor vaststelling aan uw raad aan te bieden. Wij kunnen er dan ook zo spoedig mogelijk mee gaan werken.

Geld

1.5 Structureel jaarlijks budget voor subsidie gemeentelijke monumenten

Jaarlijks wordt het subsidiebudget voor gemeentelijke monumenten opgenomen in de begroting voor het product 'Monumentenzorg'. Bij de behandeling van de begroting in 2010 is voorgesteld om jaarlijks een budget van € 20.000,00 toe te kennen voor subsidie aan gemeentelijke monumenten. Er is zodoende sprake van een structureel budget. Mocht voor de behandeling van de jaarlijkse

begroting blijken dat wij voor een bepaald kalenderjaar meer aanvragen hebben liggen dan budget (zie hiervoor punt 1.2, onderdeel c), dan zal specifiek voor dat jaar om aanvullend budget worden gevraagd. Vooralsnog gaan wij uit dat het structurele jaarlijks budget van € 20.000,00 afdoende is. Structurele budgetten worden overigens niet standaard overgeheveld naar het volgende kalenderjaar.

Communicatie

1.6 Bekendmaking van de verordening

De verordening wordt op de voorgeschreven wijze bekendgemaakt. De nieuwe subsidieregeling zal ook worden geplaatst op onze gemeentelijke website en in landelijke databank voor wetten- en regelgeving. Dit is een standaard procedure.

1.7 Eigenaren van gemeentelijke monumenten ontvangen persoonlijk bericht

Eigenaren van gemeentelijke monumenten worden persoonlijk geïnformeerd over de nieuwe subsidieverordening voor gemeentelijke monumenten, zodra deze is vastgesteld. Dit is namelijk de groep die direct belanghebbenden bij deze verordening.

Uitvoering

De nieuwe verordening treed in werking op de dag, volgende op die van bekendmaking. De nieuwe regeling en de bijbehorende aanvraagformulieren zullen via de gemeentelijke website inzichtelijk en toegankelijk worden gemaakt.

Advies commissie(s)

De commissie heeft behandeling als B-onderwerp geadviseerd. De fractie D66/GL wilde zich nog nader kunnen voorbereiden op het voorstel. De fractie PvdA wilde zich nog beraden over de subsidie voor inspectierapport en abonnementsgelden.

Heerde, 3 november 2015

Het college van Heerde

drs. W.R.J.M. Pijnenburg-Adriaenssen , burgemeester
B. van Zuthem , gemeentesecretaris

Bijlagen:

1. Raadsbesluit;
2. Ontwerp Subsidieverordening Instandhouding Gemeentelijke Monumenten Heerde 2015;

Ter inzage, beschikbaar via de website en voor de raadsleden in i-Babs:

3. Huidige Subsidieverordening onderhoud gemeentelijk monumenten Heerde;

Ter inzage:

4. Collegeadvies d.d. 3 november 2015.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Heerde,
secretaris, burgemeester,